

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2014

František Svatoň

Univerzita Karlova v Praze
Pedagogická fakulta
Katedra pedagogiky

Průzkum zájmových aktivit středoškolské mládeže na konkrétní škole

Survey of extracurricular activities of high school students at a particular school

Bakalářská práce

2014

Autor: František Svatoň

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Daniela Lautnerová

Studijní program: B7507 Specializace v pedagogice

Studijní obor: 7507R056 Učitelství praktického vyučování a odborného výcviku

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Průzkum zájmových aktivit středoškolské mládeže na konkrétní škole vypracoval pod vedením vedoucího bakalářské práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury.

V Bruntále 30. 3. 201

.....

František Svatoň

Poděkování:

Děkuji paní PhDr. Daniele Lautnerové za metodickou pomoc, cenné rady a připomínky, které mi poskytla při zpracování této bakalářské práce.

Anotace

„Průzkum zájmových aktivit středoškolské mládeže na konkrétní škole“. V závěrečné práci jsem stručně z dostupné literatury objasnil základní pojmy týkající se zájmů a volnočasových aktivit středoškolské mládeže a prostřednictvím průzkumu zjistil rozsah a kvalitu zájmů žáků naší střední odborné školy v Bruntále. Zjistil jsem, jaké náš region nabízí možnosti, pro zájmové aktivity středoškolské mládeže. Jak je středoškolská mládež na naší škole využívá. Jestli jejich zájmová aktivita byla podmětem pro výběr školy nebo budoucího povolání. Bakalářská práce je zpracována tak, aby mohla blíže objasnit zájmy našich žáků pro osvětu ostatním pedagogům našeho regionu a provozovatelům zájmových organizací.

Annotation

“The survey of free time activities of high schools youth at particular school” In my final assignment, I briefly clarified the basic terms related to hobbies and free time activities of high school youth from available literature and by a survey I found out range and quality of hobbies of students at our school in Bruntál. I also found out what opportunities our region offers for free time activities of high school youth and how the students at our school use them and if their free time activity was the impulse for choosing school or their future profession. This bachelor’s assignment is done in order to clarify our student’s hobbies closely and to raise public awareness mostly of our teachers in our region and founders of free time activities organization

Klíčová slova

průzkum, mládež, zájmy, volný čas, střední škola

Key Word

Survey teenagers, interests, leisure, middle school

Obsah

Úvod	7
1. Teoretická část	9
1.1. Volnočasové aktivity	9
1.1.1. Cílové funkce zařízení pro volný čas	9
1.1.2. Cíl výchovy	10
1.2. Patologické jevy	10
1.3. Něco málo z historie.....	11
1.4. Volný čas.....	12
1.4.1. Vitalita.....	14
1.4.2. Výkonnost	14
1.4.3. Koncentrace.....	14
1.4.4. Kreativita.....	14
1.4.5. Inteligence	15
1.4.6. Svalová síla	15
1.4.7. Vytrvalost.....	15
1.4.8. Ohebnost.....	15
1.4.9. Prožitek.....	16
1.4.10. Zájmy	16
1.5. Požadavky na výchovu ve volném čase.....	17
1.5.1. Bezpečnost	18
1.5.2. Vliv vrstevnických skupin na trávení volného času.....	18
1.6. Zařízení některých zájmových aktivit v okrese Bruntál.....	19
1.6.1. Středisko volného času Bruntál, příspěvková organizace.....	19
1.6.2. Historie SVČ Bruntál	20
1.6.3. Open House (Otevřený dům)	20
1.6.4. Open House - Bruntál.....	21
1.6.5. Sportovní klub.....	21
1.6.6. Střelecký klub Astra Bruntál	22
1.6.7. Karate - dó Bruntál	23
1.7. Městská zařízení.....	24
1.7.1. Wellness centrum Bruntál	24
1.7.2. Zimní stadion Bruntál.....	25
1.7.3. Knihovna	26
1.7.4. Divadlo	26
1.7.5. Kino.....	27

1.7.6.	Odpočinková tělovýchovná činnost	27
2.	Praktická část.....	28
2.1.	Stanovení hypotézy	28
2.2.	Průzkum v několika oborech různých ročníků.....	29
2.2.1.	Popis činnosti při šetření na SOŠ Bruntál	29
2.2.2.	Trávení času	30
2.2.3.	Spokojenost, změna, ovlivnění.....	36
2.2.4.	Srovnání návštěvnosti zařízení žáků vybraných oborů.	37
2.2.5.	Srovnání volného času žáků ve vybraných oborech	38
2.2.6.	Znalost zařízení u jednotlivých oborů.....	39
2.2.7.	Postrádání zařízení u jednotlivých oborů	39
2.2.8.	Srovnání volného času žáků ve vztahu k času strávenému u PC	40
2.3.	Vyhodnocení hypotézy	41
	Závěr	43
	Použitá literatura	44
	Přílohy.....	1
	Anketa:.....	1
	Průměr vol. času na ročník v porov. s průměrem času na PC	2

Úvod

Dnešní společnost je demokratická ve všech směrech, nejen politicky. Snažíme se o všemožnou podporu různých zájmových aktivit pro naši mládež. Řídíme se přitom heslem. „Kdo si hraje, nezlobí“. Ono to tak vždycky sice není, ale každý volný čas strávený účelně ať již sportem, četbou, nebo jiným zájmem nás učí relaxovat a čerpat nové síly. Vhodné a co nejlepší využití volného času se stává v mnoha směrech obchodní záležitostí.

Málokdo chce dnes dělat, co se finančně nevyplatí, nebo alespoň nevrátí v nějaké protislužbě. Proto dnešní zájmová zařízení potřebují na své činnosti vydělat: na platy, nájem, energie i další zařízení provozoven. To se jim při dnešních cenách mnohdy pořádně prodraží. Samozřejmě se nabízí možnost přispění na činnosti formou grantů a sponzorských darů. V žádném případě však ne se stoprocentní účastí. Často až sloučením několika sponzorů a státních příspěvků, případně vyprodukovaných zdrojů, dá takové organizaci možnost přežít. Jedinci ze sociálně slabších rodin můžou mít dostatek času i talentu k jeho rozvíjení, ale nemusí mít už dostatek potřebných financí k jeho realizaci.

Většina sportovních zařízení má již své soukromé majitele a ti si je nejen zvelebují, ale i pořádně hlídají. Třeba i některá školní hřiště státních základních škol jsou pro mimoškolní aktivity uzavřeny. Zrovna tak obce, než aby se o svá veřejná zařízení složitě staraly, raději je neudržují a nemodernizují. Stávají se tak nevyhovujícími z hlediska v současné době platících předpisů k jejich provozování a ruší se. Proto se setkáváme se skupinami mladých lidí, kteří si bez finančních prostředků opravdu místo na neorganizované sportovní klání nenajdou, a tak často likvidují veřejná prostranství. Nám se sice chození po parkovištích a zastávkách městské dopravy, které někteří mladí lidé často využívají ke svým volnočasovým aktivitám, nemusí líbit, ale časy pionýrských bezplatných kluboven už jsou dávno pryč.

Nechci však upřít této době mnoho lepších, krásnějších a lépe vybavených zařízení pro volný čas než před rokem 1989, jako jsou např.: fitcentra, akvaparky, lanová centra a jiné sportovní areály. Většina z nich je však zpoplatněna a nemůže být proto navštěvována všemi, kteří by měli zájem o jejich využívání.

Nehledal bych proto příčinu malého zájmu o smysluplné volnočasové aktivity jen u mládeže, ale hlavně u současné společnosti, která není schopna vytvořit dostatek nových, atraktivních a především finančně dostupných zařízení. Moje práce je zaměřena do prostředí Střední odborné školy v Bruntále, kde pracuji jako učitel odborného výcviku od roku 1999. Zaměřil jsem se na průzkum trávení volného času žáků této školy. Často při práci se svými žáky slyším, že jejich největším zájmem po škole je návštěva restaurace, diskotéky nebo prosezení několika hodin u počítače nad on-line hrami, nejlépe nad těmi, ve kterých se zabývají. Toto zjištění mě vedlo k rozhodnutí zamyslet se nad tím, proč se za pár let, které uběhly od doby mých studií, tak rapidně změnilo trávení volného času mladých lidí.

V praktické části mé práce vycházím z výsledků ankety žáků a zamýšlím se nad příčinami a důsledky konzumního způsobu trávení volného času dnešní mládeže. Domnívám se, že je důležité zaměřit se právě na tuto skupinu mládeže, kterou můžeme zařadit mezi skupiny snadněji inklinující k patologickým jevům. Na základě výsledku kvantitativního výzkumu jim pak můžeme vhodnou formou předložit širokou nabídku vhodně zaměřených volnočasových aktivit, které pak povedou k smysluplnému vyplnění volného času, k rozvoji jejich osobnosti a minimalizaci vzniku patologického chování.

1. Teoretická část

1.1. Volnočasové aktivity

Volnočasová aktivita mládeže je důležitá pro další rozvoj osobnosti mladého člověka. Jde o celý soubor aktivit, které kladně působí na lidskou potřebu zábavy, odpočinku a rozvoje osobnosti. Celkově je tedy prospěšná, vyvážená k rovnováze osobnosti. Zařízení a instituce, které vznikají za účelem vytvoření nabídky pro činnost dětí a mládeže, musejí přispět k cílům volného času, jak uvádí současný německý badatel H. K. Opaschowski

(GRECMANOVÁ a kol., 2002)

Rozsah volného času se neustále vyvíjí a sním samozřejmě i jeho aktivity. To je důsledek demokratického a ekonomického vývoje společnosti. Zkracuje se pracovní doba a žáci déle studují. To přináší i nové realizace a uskupení při výběrů volnočasové aktivity. V současné době je naše republika s počtem 137 volných dní v roce mezi první desítkou zemí.

(HÁJEK, 2008)

1.1.1. Cílové funkce zařízení pro volný čas

- edukace - výchova a jiné vzdělávání o sociálním učení a svobodě rekreace uvolnění a zotavení
- kompenzace – náhrada za zklamání a frustraci
- kontemplace - hledání smyslu života
- komunikace- partnerství a spolupodílení
- participace – zainteresování se rozvoji společnosti
- enkulturace – rozvoj kultury, umění a sport sám v sobě

podle A. Bůžka (GRECMANOVÁ a kol., 2002)

1.1.2. Cíl výchovy

Cílem výchovy pro volný čas mládeže obsahuje základní potřeby- odpočinek k načerpání fyzických i duševních sil a regenerace organismu, uspokojení svých zájmů a celkový rozvoj člověka. Cíl výchovy ve volném čase je odvozen od obecně afektivních cílů výchovně vzdělávací činnosti, Můžou se nadále měnit podle společenského vývoje.

V současnosti se doporučuje, ve všech edukačních činnostech předcházet sociálně patologickým jevům. Výchova učí mládež jak odolávat nástrahám dnešní společnosti. Výchovné cíle, jako např. vedení ke zdravému stravování, k hygienickým návykům, nebo vyhýbání se škodlivým látkám jsou také osvojovány při zájmové činnosti. Cíle můžeme dále rozdělit podle působení na konkrétní složku osobnosti- psychickou, fyzickou, nebo sociální. Podle materiálu UNESCO jsou čtyři základní druhy učení: Učit se znát, učit se, jak na to, učit se žít společně a učit se být.

(HÁJEK, 2008 str. 70)

1.2. Patologické jevy

V současné době se setkáváme s mnoha patologickými jevy, které jsou výsledkem špatné výchovy, nebo nudy mezi žáky. Může to být gamblerství, šikana a jiné formy násilného chování a samozřejmě užívání nejrůznějších látek. Zjednodušeně droga je přírodní nebo chemická látka, která ovlivňuje psychiku. Proto se jim také říká návykové látky a omamné látky, Získáme je buď z rostlin, nebo chemickou cestou. Můžeme si na ně vypěstovat závislost a pak se staneme toxikomanem.

Náprava takové mládeže je samozřejmě nákladná, dlouhá a velmi málo úspěšná, bez samotného přispění jedince vlastně neléčitelná. Proto je prevence v tomto případě tak důležitá. Mladému člověku musíme umět nabídnout takovou volnočasovou aktivitu, kterou se trefíme do jeho zájmů a která ho bude naplňovat. V konečném důsledku to může vést k tomu, že mladý člověk nepropadne negativním aktivitám. Jedním ze spouštěčů je právě neúčelně využitý volný čas. Odborníky na tuto problematiku můžeme vyhledat v zařízeních pro výchovu mimo vyučování. Zde se mladí lidé mohou naučit, jak správně naložit se svým volným časem, jak najít volnočasovou aktivitu, ve

kteřé by se mohli seberealizovat. Také zde mohou najít nové kamarády a s nimi prožít nové zážitky, či sdělovat si své prožitky apod. Lidé si zde mohou rozšířit své obzory.

Z tohoto důvodu a v rámci prevence jsou zřizována centra volného času, domy dětí a mládeže a školní kluby. Na školách působí speciální pedagogové, výchovní poradci, drogoví koordinátoři a školní psychologové, kteří v rámci prevence patologických jevů pořádají přednášky, exkurze a besedy. Preventivní funkci na středních školách stále zastávají i domovy mládeže (dříve internáty). Pokud mladý člověk pravidelně navštěvuje uvedená zařízení, může to zlepšit celkovou kvalitu jeho života v dospělosti.

1.3. Něco málo z historie

Jinak na tom byli v archaickém období aristokraté a jinak obyčejní občané řecké společnosti. Nejvyspělejším státem Řecka byly Athény a nejsilnější Sparta. Jako známí dobyvatelé si Řekové podrobili většinu obyvatelstva dobytých zemí a takto získaná území pak vojensky chránili před jinými nájezdníky. Jejich zaměstnáním bylo převážně vojenství a fyzické cvičení. K tomu potřebovali souhrn vlastností, jako je zdatnost, ctnost a dokonalost. Museli být stateční, fyzicky zdatní a nelitostní k nepříteli, ale s láskou k vlasti a k vlastnímu městu. Sparta pro tento účel zřídila fyzický výcvik mládeže podle věku. Výchovný proces začínal již od sedmi let věku včetně společné stravy, na kterou všichni přispívali. Sporty, jako běh, zápas, hod oštěpem a jiné, se ze začátku konaly za městem na tzv. Placech“. Byla to už tenkrát taková hřiště, která se přesunula později do středu měst. (palaistera). Sportovní ani jiné oblečení v podstatě nepoužívali, důvodem bylo, aby se otužovali. Staří Řekové byli tedy právem považováni za předchůdce a první propagátory dnešních systémů tělesné přípravy. Pro sportovní aktivity prakticky tak jak dnes neváhali stavět obrovská zařízení. Myslím si, že právě soutěživost nás vede vždy o kousek dopředu a dává nám tu zkušenost být lepším a výjimečným i v jiných oblastech než je sport a zájmy.

(SOMMER, 2003)

1.4. Volný čas

Volný čas můžeme jednoduše popsat jako činnost, o níž si rozhodujeme samy. Začíná až po splnění všech nejrůznějších povinností, jako jsou pracovní činnost, škola, domácí práce a podobně.

„Je to doba, kdy si své činnosti můžeme svobodně vybrat, děláme j dobrovole a rádi a proto nám přináší pocit uspokojení a uvolnění“

(PÁVKOVÁ, 1999 str. 13)

„Za optimální je taková kombinace činností, při níž se naplňují tři funkce volného času

- odpočinek- relaxace fyzická a duševní, kompenzace únavy
- zábava-uspokojení potřeb) touha po romantice, přátelství apod.)
- vlastní vývoj člověka - rozum,vůle, cit.“

(GRECMANOVÁ a kol., 2003 str. 172)

Volný čas je jedno z mála bohatství, které vlastní každý z nás. Sám si o něm rozhodují a v podstatě to jde jednoduše vyjádřit ve větě. „Když se mi bude chtít, tak můžu“. Je ovšem pravda, že volný čas každý z nás využívá jinak a každého ve volném čase baví něco jiného. Podle toho tedy i svůj čas trávíme.

(GRECMANOVÁ a kol., 2003 str. 172)

Volný čas je jedno z mála bohatství, které vlastní každý z nás. Sám si o něm rozhodují a v podstatě to jde jednoduše vyjádřit ve větě. „Když se mi bude chtít, tak můžu“. Je ovšem pravda, že volný čas každý z nás využívá jinak a každého ve volném čase baví něco jiného. Podle toho tedy i svůj čas trávíme. Jak už sem uváděl výše, již staří Řekové si uvědomovali význam volného času na rozvoj osobnosti. Musíme však dodat, že to platilo jen pro svobodné Athénské občany, zatímco převážná část nesvobodných byla považována za inventář. Ovšem vzdělání bylo koncipováno jen pro vládnoucí vrstvu.

Dnes pojem volný čas spojujeme s obdobím, které sami trávíme, jak uznáme za vhodné. Někdo podřizuje svůj volný čas koníčkům a zájmům, někdo pasivnímu odpočinku a někdo třeba dalšímu vzdělávání. Je zřejmé, že využívání volného času u dětí ovlivňuje sociální prostředí. O volném času dětí se mluví jako o rizikovém faktoru. Volný čas mládeže narůstá, avšak kvantita neslibuje i její kvalitu. Závislost mladé generace na drogách, nebo hracích automatech je toho důkazem.

Dřív se lidé po 14 - 16 hodinové pracovní době a šestihodinovém spánku touto otázkou nezabývali. Tento zvrát nastal až ve druhé polovině 20. století v ekonomicky vyspělých státech postupným zkracováním pracovní doby a všeobecnou urbanizací. Volný čas je dobrovolné uspořádání času.

(PÁVKOVÁ a kol. 1999)

Volný čas nám slouží k regeneraci organismu. Někdo načerpá nové síly při aktivním odpočinku u sportu, jiný se snaží odpočinout si kulturně estetickými zájmy. Všechny volnočasové aktivity se však shodují v tom, že každá z nich prohlubuje náš um a rozvíjí naše vlastnosti. Čím jsme starší, tím je náš prostor pro volný čas větší. Snad právě proto ho umíme lépe zužitkovat než naše děti. Dětem většinou jejich čas organizujeme my sami. Teda alespoň těm nejmenším. Nemusíme je při tom nutně vodit za ruku. To však věkem postupně ustupuje a v dospívání už organizace volného času záleží na dětech a ne na nás. Proto jsou naše první kroky vedoucí k naplnění volného času našich dětí tak důležité. Námi vybrané činnosti musejí děti hlavně bavit, motivovat je a zaujmout aby jejich činnost vytrvala i do dalších let.

Volný čas je jedním z faktorů rozvíjejících osobnost mladého člověka. K volnému času se váže i spousta očekávání, jako je štěstí a uvolnění. V pracovní hierarchii zastává mládež spíše nízké postavení, ale volný čas jim dává možnost překonat své vlastní spolupracovníky, nadřízené a ostatní. Umějí tak posílit vlastní sebevědomí. Vhodné využití volného času rozvíjí schopnosti jako vitalita, výkonnost, koncentrace, kreativita a inteligence.

1.4.1. Vitalita

Vitalita se může projevit ve vyšším výkonu ve škole, nebo na praxi. Vitální žák je schopen lépe odolávat únav, stejně jako je schopen rychleji a kvalitněji regenerovat. Lidé, kteří jsou hodně vitální, se vyznačují ráznými a rychlými pohyby. Takoví lidé ve svých oblastech činnosti dosahují vysokých výkonů.

1.4.2. Výkonnost

Pokud se studenti věnují pravidelně a intenzivně cvičení, posiluje to celkově jejich kardiovaskulární systém – zejména plíce, cévy a srdce. Lépe se tedy okysličuje celé tělo. Proto jejich tělo dokáže nejen déle sportovat, ale samozřejmě i pracovat, než se unaví.

(FOSTEROVÁ, 1997)

Výkonnost ovlivňuje elán. Je to vlastně tělesná energie, která povzbuzuje k větší aktivitě. Elán může být velký, nebo malý, a tím ovlivňuje i náš výkon. V praxi to tedy znamená, že s malým elánem může být i malý výkon.

1.4.3. Koncentrace

Koncentrace je důležitá pro správné postupy myšlenek a pro naši pozornost. Na její velikosti se však podílí řada rušivých činností, jako je hluk, nedostatečný zájem, únava, nebo i alkohol a návykové látky.

1.4.4. Kreativita

Kreativita je tvůrčí řešení, řešení novým vlastním stylem. Bez kreativity by nebylo vynálezců ani skladatelů. V práci i v našich zájmech je vždy přínosem všechno nové a inovativní. Kreativní člověk využívá vlastní představivost pro hledání jiného postupu nebo cesty vedoucí ke stejnému cíli.

1.4.5. Intelligence

Inteligenci je možno jako vše trénovat a mýtus, který tvrdí, že intelligence je vrozená a nedá se naučit, není pravda. Intelligence je součinem vloh a okolního vlivu. Ten, kdo je nucen neustále přemýšlet a setkávat se s problémy, které následně řeší., může rozvinout své schopnosti myšlení. Důležité při pochodu myšlenek je chápání, vyjadřování, logické myšlení, schopnost dobře pracovat s čísly a představivost. Na těchto faktorech jsou založeny i inteligenční testy osobnosti.

1.4.6. Svalová síla

Svalová síla je síla, kterou sval vytváří proti nějakému odporu. Tuto sílu je potřeba trvale zvyšovat, neboť umožňuje správně držet celé tělo, nosit různé předměty a samozřejmě zlepšovat výkon jak ve sportu, tak později v daných pracovních činnostech jednotlivých žáků. Pro její zlepšení se musí pravidelně svaly zatěžovat. V současné době je nejefektivnější rozvíjet svalstvo pod odborným vedením trenérů a instruktorů v posilovnách a fitcentrech.

(FOSTEROVÁ, 1997)

1.4.7. Vytrvalost

Vytrvalostí se rozumí schopnost svalů stahovat a uvolňovat bez větší únavy. Svalovou vytrvalost studenti potřebují u většiny sportovních činností, jako bruslení, tanec, pěší turistiku, fotbal, běžky, plavání a další jiné zájmy.

(FOSTEROVÁ, 1997)

1.4.8. Ohebnost

Pro celkovou pohyblivost je velmi důležitá pohyblivost kloubů. Při každodenní činnosti se často podceňují právě šlachy a vaziva a jejich protažení a rozcvičení. To pak může vézt k mnoha úrazům při fyzické zátěži. Mladí lidé často potřebu strečinku ignorují
(FOSTEROVÁ, 1997)

1.4.9. Prožitek

Jak uvádí Kuban (2003), prožitek je populární jak ve vědeckých pracích, tak v časopisech zejména pro zatraktivnění sportovních aktivit. Uvažuje se o prostředcích na jeho vyvolání. Tak jak známe například z pedagogiky výchovu zážitkem a jiné pedagogiky. Jsou na ně různé názory a definice. Například Nekonečný (1995) tvrdí, že je to vnitřní psychika a psychické jevy jak ve vědomí, tak v podvědomí. Každé prožívání je individuální podle prostředí. Je však zajímavé, že pouze 10 – 20% vstupuje motivací a zbytek probíhá automaticky. Teorií je mnoho, já se přikláním k názoru, že prožitek je spojen s emocemi, které odrážejí vztah ke světu. (Arrivé 2004).

(KIRCHNER, 2009)

Prožitek je tedy závislý i na aktuálním stavu dané osoby. Samozřejmě ne vždy jsme schopni mít skvělou náladu a užít si to. Je to ale určitě proces k vlastní sebemotivaci. Hlavně to dnes mládež vede k hledání adrenalinových sportů.

1.4.10. Zájmy

Zájmy v našem volném čase mohou být různé podle našich schopností, podle věku, podle módy, nebo kolik jsme do nich ochotni věnovat času a peněz. Zájmy jsou cílevědomé aktivity na rozvíjení a uspokojování potřeb. Jsou vyvolány potřebami, ale nejsou s nimi stejné. Vztahy jak potřeb, tak zájmů jsou oboustranné. Význam zájmů ve výchově osobnosti je nejen rozvoj pohybových aktivit výchovy, ale i poznávacích procesů jako představivost, paměť, fantazie, řeč, myšlení. Podporuje samostatnost a tvořivost. Zájmy dětí jsou v době školní docházky velice pestré. Děti nejdřív zkouší několik variant najednou, pro všechno se rychle zapálí. Postupem času se ovšem zaměřují jen na určité činnosti a lépe si je vybírají. Vybírají si je různým způsobem, jednak podle svých schopností v dané činnosti, jednak podle kamaráda nebo rodiče, protože v něm vidí svůj vzor a chce se mu vyrovnat. Nakonec je to jen jejich motivace, která je pro daný zájem přitáhne. Adolescenti se už soustředí na daleko menší počet zájmů a často skončí i s koníčky, kterým věnovali mnoho času a let před tím. Jsou hodně ovlivnitelní prostředím, ve kterém se pohybují. Například skoro všichni poslouchají hudbu a chodí na diskotéky. Některým dokonce tato zájmová činnost stačí, jiní ji mají jako doplňkovou a věnují se ještě sportu, přírodě, hře na hudební nástroj nebo jiným aktivitám.

Obě složky, jak pasivní, tak aktivní, by měly být vyrovnané. Aktivní činností se rozumí činnost, kde je jedinec předmětem daného zájmu. Dále je pak můžeme dělit z hlediska společenských zájmů na žádoucí a nežádoucí. Nežádoucí jsou ty, co vedou k nesprávnému životnímu stylu nebo patologickým jevům.

(PÁVKOVÁ, 1999)

Je pravda, že rodiče se snaží výběr aktivit komentovat a ovlivňovat. Ale nikdo nemůže mít rodičům za zlé a vyčítat jim úsilí o zhodnocení talentu svých dětí. Často jsou to právě oni, kteří jim v jejich zájmu pomáhají na úkor svého volného času a nemalých finančních prostředků. Jak žáky co nejlépe v jejich činnosti podpořit? Někdy postačí jen kladné zhodnocení a podpora formou pochvaly. Dalším vhodným motivem je úspěch v dané činnosti. Každá zasloužená odměna podporuje a rozvíjí kladné rysy v chování a upevňuje důvěru ve vlastní sílu. Motivuje pro ještě větší snažení a ještě lepší výsledek.

1.5. Požadavky na výchovu ve volném čase

Požadavky na výchovu ve volném čase jsou rozmanité a ty nejobecnější stanovil J. A. Komenský v zásadách od jednotlivého k obecnému, od blízkého ke vzdálenému. Požadavky, které jsou použity ve všech formách pro výchovu, jsou nazývány jako pedagogické zásady. Kromě těchto obecných zásad je volný čas specifický hlavně svou dobrovolností. Tato dobrovolnost je omezena jen na účast či neúčast na daném programu. Záleží na druhu motivace daného jedince, jestli se daného úkolu zúčastní. Potom už jsou stanovena samozřejmě nějaká pravidla pro dosažení určitého cíle, které se musí dodržovat. Vhodná seberealizace na dané činnosti každého jedince vede k prožitku a k další sebemotivaci. To samozřejmě předpokládá znalost potřeb daného jedince nebo kolektivu. Všichni vychovávající musí působit jednotně a demokraticky. Přirozená autorita vychovávajícího je založena na vědeckosti v daném oboru, spojení teorie a praxe a především využívání kladných hodnocení. Je lepší méně trestat a více chválit. Potom si daný žák určitě odnese trvalé návyky praktických dovedností do běžného života. Bude je potom moci použít jak v zaměstnání při řešení nejrůznějších úkolů, tak třeba i v běžném domácím prostředí. Může ho to ovlivnit i při výchově svých potomků, svých vrstevníků a celkově při jeho vlivu na socializaci ostatních.

(HÁJEK, 2008)

1.5.1. Bezpečnost

Při jakékoliv činnosti musíme brát v úvahu zdravotní stav dětí, ať už jde o školní činnosti, či jakékoliv mimoškolní zájmové aktivity. Vždy musíme pečlivě nastudovat žákovu zdravotní dokumentaci a poradit se buď se školním, nebo ošetřujícím lékařem o případném omezení žáka.

U nezletilých žáků musíme spolupracovat i s rodiči. Zúčastní-li se některých činností i problémoví žáci, musíme pečlivě zvážit, zda z důvodu jejich bezpečnosti některá cvičení upravit, nebo je z některých cvičení vyloučit. Samozřejmě musíme mít na paměti vždy individualitu žáků a jejich případné schopnosti a dovednosti. V tomto případě mohou poskytovat informace v řadě případů i speciální pedagogové.

(FOSTEROVÁ, 1997)

1.5.2. Vliv vrstevnických skupin na trávení volného času

Vrstevnické skupiny spojuje nejen věk, ale i názory. Už v útlém dětství se musíme kolektivu přizpůsobit. Vytváří se typické skupiny se silným pocitem k sounáležitosti. Může to být kolektiv, který má schvalované sociální normy, ale také kolektiv výchovně nežádoucí či delikventní.

V období dospívání mají tyto seskupení podstatné místo u každého člověka. Hlavně uzavřené skupiny a různé party. Tento vztah různě kolísá. Může například docházet k vyloučení a odlišnostem se skupinou, Jako jednotlivci se pořád učíme potřebám druhých, jednat s lidmi a řešit nejrůznější konflikty. Příslušnost k vrstevnické skupině patří k socializaci a formování osobnosti. Určitou dobu jsou mladiství velmi závislí na vrstevnické skupině, neboť jim poskytuje více porozumění. Nemyslitelné pro ně je, pokud by do ní nebyli přijati, nebo byli vyloučení. Skupina kamarádů má podstatný vliv na vývoj vyzrálé osobnosti, pomáhá osamostatnit se z dětské závislosti na rodině a na autoritě rodičů.

Jak píše Karnsová (1995), „zejména v období adolescence se stávají vrstevnické skupiny díky své dynamice unikátním a nezastupitelným výchovným činitelem“

(PÁVKOVÁ, 1999 str. 36)

1.6. Zařízení některých zájmových aktivit v okrese Bruntál

Zařízení, která slouží pro zájmové aktivity mládeže, je v našem městě několik. Rozlišují se jak náplní, pro kterou byly zřízeny, tak zřizovatelem a investorem klubů, hnutí a kroužků. Mohou být s nejrůznějším zaměřením. Tato zařízení poskytují upokojujání a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů a schopností. Snem každého takového zařízení je středisko, které by poskytovalo zajímavé a přitažlivé aktivity, bylo přátelské chlapcům i dívkám, podporovalo by jejich osobní růst a rozvoj talentu. Všechna taková zařízení by měla být nízkoprahová, a tak lehce přístupná všem účastníkům. Cílem těchto zařízení je vybudovat dětem a mládeži vlastní identitu a směřovat je tak do produktivního života dospělého člověka. Získat mladé lidi pro volnočasové aktivity vyžaduje různé alternativy, jako jedna z hlavních je podíl na jejich přípravě a realizaci v činnostech. Zařízení pro volnočasové aktivity už dávno překročila hranice resortu školství. Na nabídkách volnočasových aktivit spolupracuje stát, komerční sektor, hromadné sdělovací prostředky i dobrovolná sdružení. Přibližme si teď alespoň některá zařízení zájmových aktivit v našem regionu.

1.6.1. Středisko volného času Bruntál, příspěvková organizace

Středisko volného času je školské zařízení, zabývající se volným časem dětí, mládeže i dospělých. V SVČ pracuje každoročně několik desítek zájmových útvarů s nejrůznějším zaměřením – estetickým, přírodovědným, technickým, sportovním, hudebním a tanečním. Mimo zájmových kroužků pořádá celou řadu akcí pro děti, mládež, rodiče s dětmi a veřejnost. Střediska volného času se řídí vyhláškou 74/2005 Sb. O zájmovou činnost se starají pedagogové externí a dobrovolní pracovníci. Zařízení vybírá tzv. „zápisné,“ které slouží k pokrytí provozních nákladů, pomůcek a nájemného. Tato pestrá a široká nabídka pravidelné činnosti není jedinou aktivitou. Připravují, ještě různé spontánní činnosti jako víkendové akce, prázdninové tábory, soutěže a přehlídky. Jednotlivé kroužky jsou rozděleny podle věku a zaměření. Pro přijetí do těchto zařízení platí i některá pravidla a to taková že nezletilé osoby potřebují souhlas rodičů, nebo zákonných zástupců. Dalším kritériem je uhrazení již zmiňovaného poplatku.

(Zdroj SVČ Bruntál)

1.6.2. Historie SVČ Bruntál

První snahy o zřízení ODPM v Bruntále se datují od r. 1952. V roce 1954 se pan Jaroslav Knýbl zasloužil o vybudování a otevření pionýrského domu, zejména kroužků estetických (výtvarný kroužek, keramika), dále pak kroužků jazykových a také kroužků sportovních. Po roce 1989 se název změnil na Dům dětí a mládeže.

Počátkem roku 2006 se do této budovy přestěhovala Stanice přírodovědců. S ní se také činnost rozšířila o kroužky přírodovědné (např. Chov drobných savců, Teraristika, Agility apod.). Středisko volného času se od roku 2011 osamostatnilo od krajského střediska volného času Juventus Karviná. Stalo se tak samostatnou příspěvkovou organizací, jejímž zřizovatelem je město Bruntál. V letošním roce SVČ oslaví 60. výročí od svého založení.

(Zdroj SVČ Bruntál)

1.6.3. Open House (Otevřený dům)

Občanské sdružení Open House pomáhá dětem a mladým lidem zvládat obtížné životní situace a překážky formou sociálních služeb. Poskytuje nabídku klubových, kulturních, sportovních a zájmových činností mládež. Poskytuje jim informace, podporu a zázemí, zprostředkováváme odbornou pomoc, pomáhá realizovat volnočasové aktivity a doprovází je v období dospívání.

Cílem zařízení je pomoc při překonání životních problémů jak u dětí, tak u mládeže. Zmírnit jejich sociální znevýhodnění vůči obyvatelům bohatších a kulturnějších oblastí. Často jsou to jediná nízkoprahová zařízení v okrese. Poskytují nízkoprahové sociální služby dětem a mládeži, která je v obtížné situaci. Vytváří aktivitu v činnostech zaměřených na prevenci snížení patologických a kriminálních jevů. Tato zařízení se snaží nabídnout prostory pro setkávání s dalšími vrstevníky v zajímavém prostředí. Nabízejí spontánní aktivity, tedy aktivity, které jsou samostatné bez dalšího dozoru např. hraní stolního tenisu podobně. Cílem je vytvořit smysluplnou činnost mládeže a podpořit jejich vlastní aktivitu, vyřešit nepříznivé situace, jako jsou problémy ve škole, úmrtí blízké osoby, ztráta bydlení. Nebo jiná nezbytná pomoc v obtížných situacích.

1.6.4. Open House - Bruntál

Zařízení Open House v Bruntále vzniklo v roce 2000. V roce 2001 získalo dotaci Ministerstva vnitra ČR na projekt Otevřený Dům. Na podzim 2001 desítky mladých lidí z Bruntálu a okolí pracovalo na stavebních a interiérových úpravách. Vytvořily si tak svůj Otevřený dům k vlastnímu obrazu ke konci roku 2001. A tak dne 18. 1. 2002 proběhlo slavnostní otevření. Dnes je Open House Bruntál obecně prospěšná společnost. Je to nízkoprahové zařízení, které poskytuje sociální službu podle zákona 108/2006 Sb. Služby jsou určeny dětem, mládeži a osobám v krizových situacích, menšinám, osobám v krizi, osobám žijícím v sociálním vyloučení a pachatelům trestné činnosti. Poskytuje také služby osobám ohroženým závislostí nebo závislým na návykových látkách.

Open House také nabízí služby, kde umožňují přístup k informačním letákům, brožurám, plakátům, propagačním předmětům, knihovně, CD-Romům a videokazetám. Zájemcům je umožněno i odborné poradenství – odborná pomoc při přípravě různých projektů. Mládež tak má přístup k nejrůznějším informacím a služby jsou bezplatné.

Open House nabízí i různé doplňkové služby, jako je kopírování, tisk informačních materiálů, skenování, faxování apod.

Informační centrum mládeže ale neslouží jen dětem a mládeži, ale také rodičům, pedagogům, vedoucím dětských kolektivů a veřejnosti. Mají ale i své zásady jako je anonymitu, profesionalita, respekt.

(<http://www.openhousebruntal>)

1.6.5. Sportovní klub

TJ Olympia Bruntál vznikla 2. prosince 1988 a má osm set členů ve všech oddílech atletiky, kopané, minikár, bowlingu, a rekreačního sportu. V současné době je to přesně 170 mladých členů, z čehož je 97 členů dorostu a zbytek právě žáků. Hrají krajskou soutěž v kopané a ženy dokonce vybojovali v roce 2012 i postup do II Ligy. Oddíl mladých běžců patří k republikové špičce.

Olympia Bruntál je pořadatelem každoročního evropsky uznávaného běžeckého závodu „Mezinárodní večerní běh Bruntálem“. Startují na něm světoví běžci i česká elita. Běžecký oddíl mládežníků patří k nejlepším. Olympia, také pořádá tradiční

„Mezinárodní halový fotbalový turnaj žáků“, na kterém startují každoročně přední evropské a české prvoligové kluby. Další velkou fotbalovou akcí je halový turnaj seniorů. Startují na něm celky Maďarska, Německa a Slovenska. V roce 2003 si oddíl vybudoval nové fotbalové hřiště. Olympia Bruntál udržuje výměnné vztahy s družebními kluby. Za úspěchem mladých atletů je především tvrdá a nezištná práce zakladatele oddílu Jana Urbana. Podle pana Urbana to, že se v současné době věnují mladí lidé sportu, je především zásluha jejich rodičů. Velký problém je s trenéry, kteří se v podstatě věnují mládeži zadarmo. Pokud nebude dostatek finančních prostředků na zaplacení trenérů, Situace v nedostatku kvalitních trenérů se asi nezmění.

(<http://www.olympiabruntal.cz>).

1.6.6. Střelecký klub Astra Bruntál

U střelby z pistole, ostatně jako za každým sportem, je kapka talentu a hodně dřiny. Bruntálská Astra patří pod Český střelecký svaz. Členové tohoto klubu se scházejí v kryté střelnici pravidelně. Samotná střelba to opravdu pro kvalitní výsledky potřebuje. Vyžaduje to připravenost jak fyzickou, tak psychickou.

Trénuje se i doma s nenabitou zbraní Mládež trénuje třikrát týdně a samozřejmě před závody střílejí denně. Dosahují nejen na české výsledky, ale i světové. Těm nejlepším střelcům už na jiné zájmy moc času nezbyvá. Střelba dlouhodobě patřila a patří v Bruntále k nejúspěšnější sportovním disciplínám.

Každoročně nejlepší svěřenci trenéra Vladimíra Novotného dosahují na medaile celorepublikových soutěží a občas i z mistrovství Evropy. Buď v soutěžích jednotlivců. Nebo ve společném úsilí týmů v soutěži v družstvech. Střelectví se nevěnují pouze chlapi. Najdou se mezi nimi i dívky. Je to opravdu dobrovolná a tvrdá práce kde jsou vidět výsledky. Není důležitá jen fyzická příprava, ale nesmírně důležitou se stává psychika střelce Podmínky pro trénink mají bruntálští střelci velmi dobré. Jejich nová vzduchovková pistolová střelnice v základní škole na Okružní patří k nejlepším v České republice. Sám jsem se na její výstavbě ve svém volném čase podílel. Jsem totiž taky členem tohoto klubu a vím, co trenérská činnost vyžaduje volného času a trpělivosti, hlavně s mládeží. Pan Novotný přizpůsobuje mládeži nejen volný čas, ale často i svou organizaci při podnikatelské činnosti.

1.6.7. Karate - dó Bruntál

Klub karate - dó Bruntál byl založen od roku 1990. U jeho zrodu stáli čtyři místní nadšenci. Karate, které je tenkrát zaujalo, byl stylem Goju - ryu. V současné době má klub přes 150 členů a jeho věkový průměr není 20 let. V roce 1994 se klub stal členem Českého svazu karate. Mohli si tak vyzkoušet sportovní soutěže. Hned tento rok dosáhli úspěchu v družstvech na sportovním poli. MČR. V tom samém roce se Klub karate - dó stal členem vznikajícího Českého svazu karate goju - ryu. Mohou se tak účastnit ne jen českých turnajů, ale i mezinárodních.

Od roku 1996 patří právem tak jako Bruntálští střelci vždy k nejlepším sportovcům města a okresu. V klubu působí řada známých a talentovaných sportovců, kteří získali medaile na MČR či ME Pro zajímavost za patnáct let získali bruntálští závodníci na MČR ČS Ke, MČR goju-ryu a ME 36 zlatých, 29 stříbrných a 34 bronzových medailí.

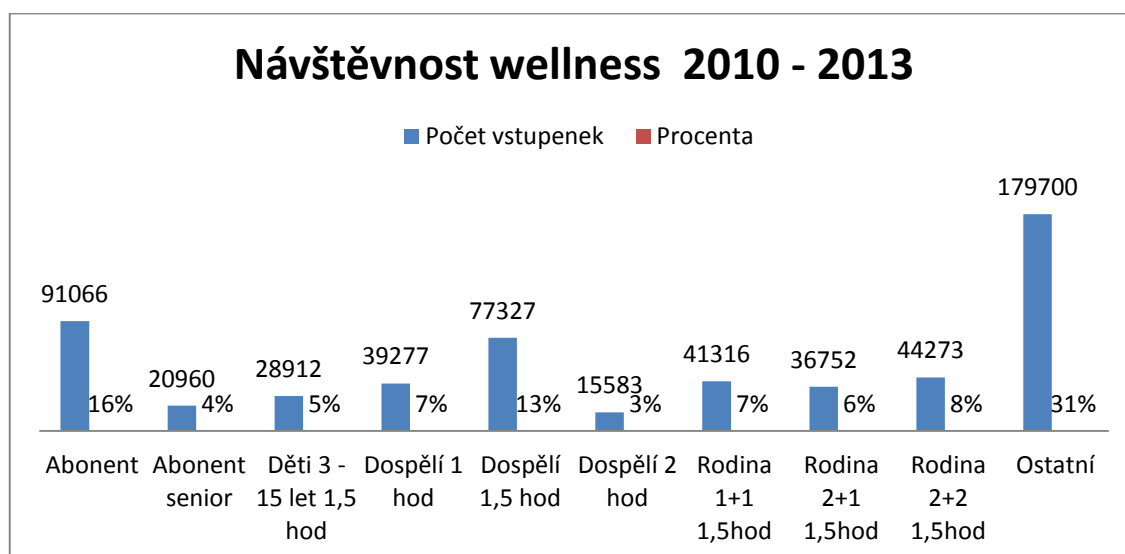
(<http://www.karatebruntal.cz>)

1.7. Městská zařízení

1.7.1. Wellness centrum Bruntál

Nejnavštěvovanější městské zařízení je od roku 2010 určitě Wellness centrum Bruntál, kdy proběhla jeho celková rekonstrukce. Není to zcela klasický plavecký areál. Bazén je zajímavý po rekonstrukci tím, že je vněm použita slaná voda. Slaná voda se v bazénech používá především pro antiseptické vlastnosti. Voda neobsahuje chlor, ale soli, což dělá bazén přístupný i zájemcům z řad alergiků. Bazénová voda neobsahuje nepříjemný zápach chlóru, nezpůsobuje pálení očí. Areál je vhodným místem pro zábavu a relaxaci pro všechny. Zařízení nabízí možnost odpočinku či sportu ve 25 m dlouhém plaveckém bazénu. Dále v menším bazénu s masážními prvky a divokou řekou, která je ve venkovním prostoru. Adrenalinový návštěvníci a většinou právě mládež využívají až stometrového krytého tobogánu Pro odpočinek je aromatická parní sauna, které byla vždy součástí bazénu v ceně vstupného. Toto zařízení se těší velkému zájmu škol v našem regionu. Používají ho jak na výcvik žáků v plavání, tak i na různá sportovní klání. Podle statistiky z prodeje vstupenek lze vypočítat, že 26 % návštěvníků jsou právě studenti a děti. Samozřejmě, že centrum, až na týdenní výluku o letních prázdninách, funguje neomezeně. V teplých letních měsících, kterých je v regionu velmi málo, funguje ještě letní venkovní koupaliště, které je od Wellnessu nedaleko.

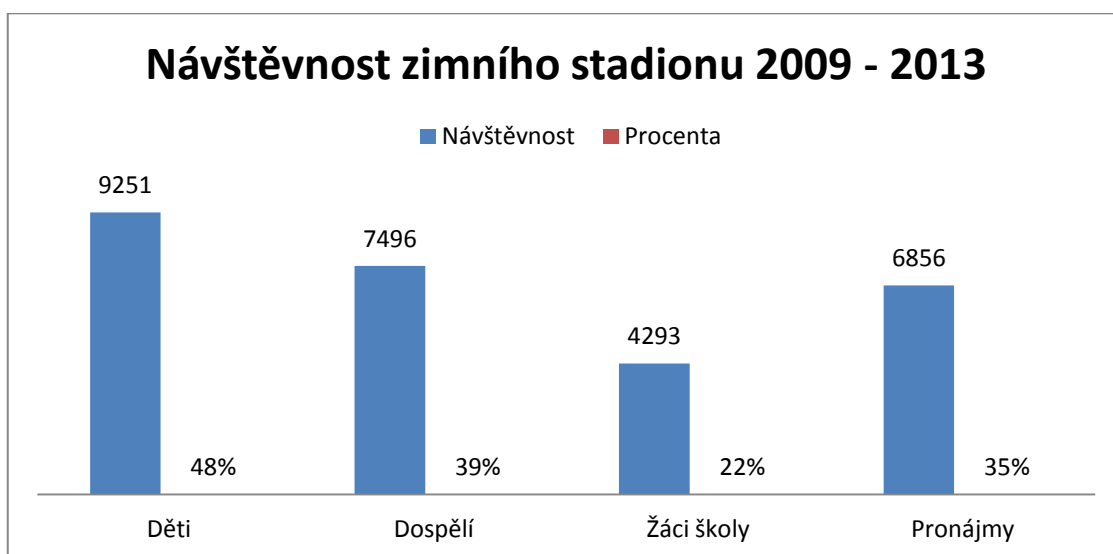
(<http://www.wellnessbruntal.cz>)

(Zdroj T. S. Bruntál)

1.7.2. Zimní stadion Bruntál

Zimní stadion v Bruntále je nezastřešený stadion s umělou ledovou plochou. Už dávno by zasloužil rekonstrukci. Z mládežnických mužstev zde trénují a hrají mužstva dorostu Slavoj, žáci Olympia a žáci Juventus. Dále zde jsou další pronájmy soukromým družstvům. Podle harmonogramu je ale jasně vidět, že 22% provozních hodin je vyčleněno především školám a 48% především dětem. Návštěvnost určitě omezují i lepe vybavené zimní stadiony v Krnově a Horním Benešově. Oba zimní stadiony jsou zastřešené, a tím je neovlivňují přírodní podmínky při provozování sportu. Určitě by rekonstrukce Bruntálského stadionu pomohla nejen zvýšit návštěvnost, ale především v teplejších zimních měsících i zmenšila spotřebu energie a prodloužila využívání stadionu. Samozřejmě je třeba přihlídnout k tomu, že naše zkoumaná skupina mládeže se může pohybovat i v návštěvnosti zimního stadionu vstupenkách dospělých a nevyužívat slevu na vstupném.

(Zdroj T. S. Bruntál)

1.7.3. Knihovna

Bruntálská knihovna již pracuje 67 let od roku 1947, v této době začala se 189 čtenáři a 905 svazky knih. Od roku 1997 je zřizovatelem Město Bruntál a knihovnou prošlo za rok 2013 okolo 36 801 návštěvníků, kteří si za rok půjčí na 137 867 knih, periodik a hudebnin. Na jeden půjčovní den to dělá 140 návštěvníků. V roce 2005 převzali i fond zrušené pedagogické knihovny. V současné době se uvažuje o přestěhování do kulturní památky rekonstruované budovy - Petrín, budovy bývalého německého chlapeckého semináře. Zásadní však bude získání dotace. Pracovníci městské knihovny každoročně pořádají kulturní a vzdělávací akce pro děti a mládež na základě dohod se školami, v roce 2013 jich bylo 290. Knihovna má i své další pobočky v okolních vesnicích a v domově důchodců - Pohoda, kde je možnost zapůjčení zvukových knih pro uživatele nevidomé a slabozraké.

(<http://www.mekbruntal.cz>)

1.7.4. Divadlo

K významným momentům v životě města na sklonku 18. století patřil i vznik měšťanského ochotnického divadla, které od roku 1798 vystupovalo i na Bruntálském zámku. Dnes můžeme říct, že městské divadlo Bruntál je klasické divadlo, kde pravidelně hostují divadelní soubory z celé republiky.

O víkendech zde hrají pohádky pro děti. Divadelní sál je také využíván místními školami a mateřskými školami pro slavnostní ukončení školního roku v podobě různých akademií a předvedení dramatických kroužků jednotlivých škol. V přísálí je prostor pro pořádání výstav, přednášek a seminářů. V dnešních dnech je k dispozici rozsáhlá výstava k velkému výročí 800 let města Bruntál. V nabídce divadla je možnost předplatného za zvýhodněnou cenu s pevným repertoárem představení blízkých souborů, ale i věhlasných divadel pražských či brněnských.

Rekonstrukce divadla byla ukončena v roce 1998. Místní divadelní soubor DS Magnet působí spíše jako zájezdové divadlo s počtem patnácti členů v rozmezí věku od 15 do 73 let.

(<http://www.mubruntal.cz>)

1.7.5. Kino

Bruntálské Kino Centrum prošlo už digitalizací jako kina u ostatních měst v okolí. Jinak velmi moderní bruntálské kino bylo uzpůsobeno k promítání z celuloidu. To bylo důvodem zpoždění mnoha premiér. Mnoho menších obcí v důsledku nedostatku finančních prostředků na rekonstrukci nové technologie musela kina zavřít. Na celkových nákladech se v Bruntále podílelo z velké části město a menším příspěvkem Státní fond ČR pro podporu a rozvoj české kinematografie. Kino tak získalo nové možnosti, které nabízí digitální technologie.

(JAŇUREK, 2011)

1.7.6. Odpočinková tělovýchovná činnost

Mezi současné a historické činnosti patří turistika. Je to forma pohybové aktivity, která je spjata s pohybem v přírodě a kulturně poznávací činností lidí. Turistika je vhodná všem, kteří se chtějí se hýbat. Podle způsobu provádění a v souvislosti s využitím různých technických prostředků rozlišujeme turistiku: pěší, vodní, lyžařskou, cykloturistiku a mototuristiku. Turistika pěší, lyžařská i cyklistická má v našem jesenickém kraji obrovské možnosti. Využívají ji nejen místní, ale i návštěvníci z celé republiky a ze zahraničí. Náš kraj je znám horským střediskem (Praděd1491,3), kde se lyžuje každoročně až do velikonoce. Je to zřejmě právě proto, že průměrná roční teplota nepřevyšuje v průměru 1 °C. Několik lyžařských vleků a běžecké dráhy jsou vyhledávanou zábavou především pro turismus a lyžování. Samozřejmě, že s ústupem sněhu přijdou na řadu i turistické stezky

(VENCÁLEK, 1998)

Okres Bruntál se může pochlubit i množstvím vodních toků a vodních ploch. K největším patří Slezská Harta o rozloze 943 ha. Samotný Bruntál je krásným městem, které bylo založeno již roku 1213. Loni jsme tak oslavili 800 let založení města. Nejvýznamnější památkou Bruntálu je zdejší zámek z 15. století. Kolem zámku se rozprostírá krásně upravený park. Za zmínku stojí i nedaleký Uhlířský vrch, kde stojí putovní kostel, ke kterému vede křížová cesta lipovou alejí. Zajímavých a krásných míst pro turistiku je tedy v Bruntále mnoho. Stávají se vyhledávanou zábavou.

2. Praktická část

2.1. Stanovení hypotézy

Při své práci, zaměřené na trávení volného času žáků naší školy jsem vycházel z předpokladu, že jejich volný čas bude z velké části spojený s vybraným učebním nebo studijním oborem. Vycházel jsem také ze znalosti žáků, které v naší škole učím a s kterými se dennodenně setkávám. Stanovil jsem si hypotézu a můj předpoklad byl následující:

U oboru automechanik: jsem předpokládal

- 1) Opravy aut a motorek
- 2) Hry na počítači
- 3) Sport
- 4) Návštěva restaurací a diskoték

U oboru kuchař – číšník: číšník: jsem předpokládal

- 1) Brigády, vaření
- 2) Návštěva restaurací a diskoték
- 3) Hry na počítači
- 4) Sport

U nástavbového studia: jsem předpokládal

- 1) Kultura (kino, četba, divadlo)
- 2) Sport
- 3) Počítače
- 4) Návštěva restaurací diskoték

2.2. Průzkum v několika oborech různých ročníků

2.2.1. Popis činnosti při šetření na SOŠ Bruntál

Pro svou práci jsem stanovil metodu průzkumu, formou dotazníku s 9 otázkami, zaměřenými na kvantitu a kvalitu využití volného času adolescentů SOŠ Bruntál od 15 -26 let. (anketa – viz Přílohy) Sdělil jsem osobně respondentům, že prosím o vyplnění dotazníku a že je anonymní. Dále jsem je upozornil, že dotazník slouží pro průzkum trávení volného času ke studijní práci. Za vyplnění jsem předem poděkoval. Průzkum jsem provedl ve dvou učebních oborech, Automechanik a Kuchař číšník vždy ve třech ročnících (1., 2., 3.) a u nástavbového studia Podnikání v oboru ve dvou ročnících (1., 2.). Z celkového počtu žáků všech zkoumaných oborů 130 se mého průzkumu zúčastnilo celkem 97 respondentů, z toho z oboru automechanik 28, z oboru kuchař- číšník 38 a z nástavbového studia 31. Stanovil jsem si hypotézu, jak svůj volný čas žáci tráví a v závěru praktické části jsem ji vyhodnotil.

V dotazníku, kterým jsem sledoval, jak žáci naší školy tráví svůj volný čas, jsem požadoval možnost uvedení preferencí od 1 do 3. Uvedli zde, čemu dávají přednost a co preferují ve svém volném čase. Každý člověk je jiný a se svým volným časem si může nakládat sám, jak uzná za vhodné. Proto mne zajímalo, jestli se mezi žáky budou objevovat rozdíly v jejich volnu, nebo zda jejich volný čas je přibližně stejný.

Rozdělil jsem vyhodnocení na všední dny a na víkendy. Trávení volného času ve sledovaných dnech nemusí být stejné. Všechny výsledky zpracuji do tabulek a popisků, z nichž každý poskytne určité informace. Aby způsob, jakým tráví své volné chvíle, byl viditelný.

2.2.2. Trávení času

Obor vzdělání: 23-68-H/01 Mechanik opravář motorových vozidel (AM)

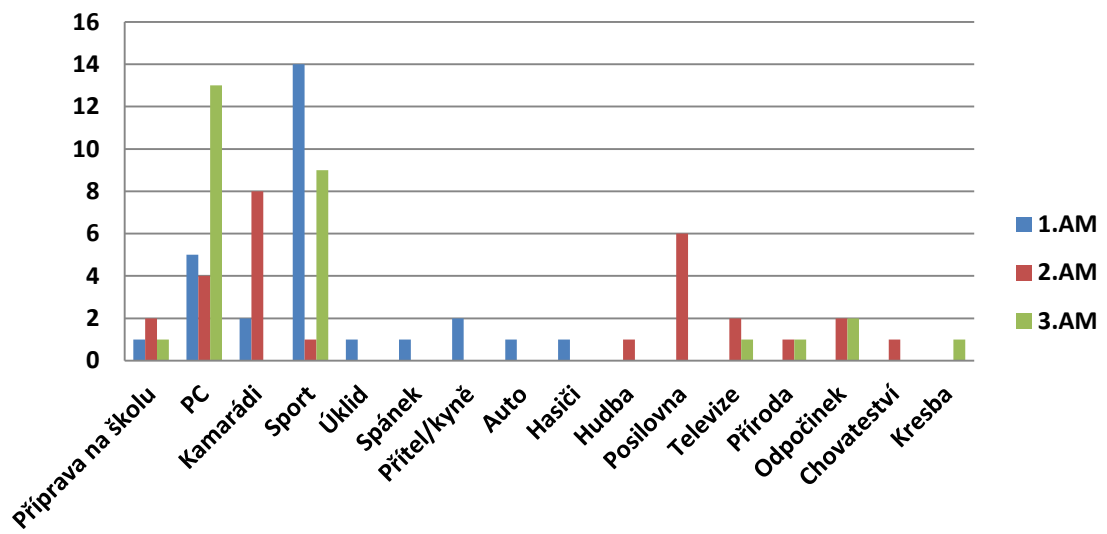
Ve studijním oboru Automechanik má žák získat odborné teoretické vědomosti a dovednosti. Získat přehled pro výkon praktických a teoretických činností vykonávaných na motorových a přípojných vozidlech při výrobě, montáži a servisu. V obsahových okruzích žáci získají vědomosti a dovednosti pro ošetřování, opravy, seřízení a diagnostikování silničních vozidel. Jednání se zákazníky, zajištění příjmu a výdeje vozidel do opravy nebo z opravy, přípravu nových vozidel na provoz, provádění organizačních nebo servisních úkonů ve stanici technické kontroly a stanici měření emisí, zpracování servisní dokumentace. Při všech těchto činnostech používají žáci vhodné nástroje, nářadí, pomůcky, měřidla, měřicí a diagnostické pomůcky a zařízení a udržují je v dobrém technickém stavu. Při praktických činnostech jsou žáci vedeni k dodržování zásad bezpečné práce, k prevenci před úrazy, hašení požáru vhodnými hasebními prostředky a k ekologickému chování

(ŠVP, SOŠ, Bruntál)

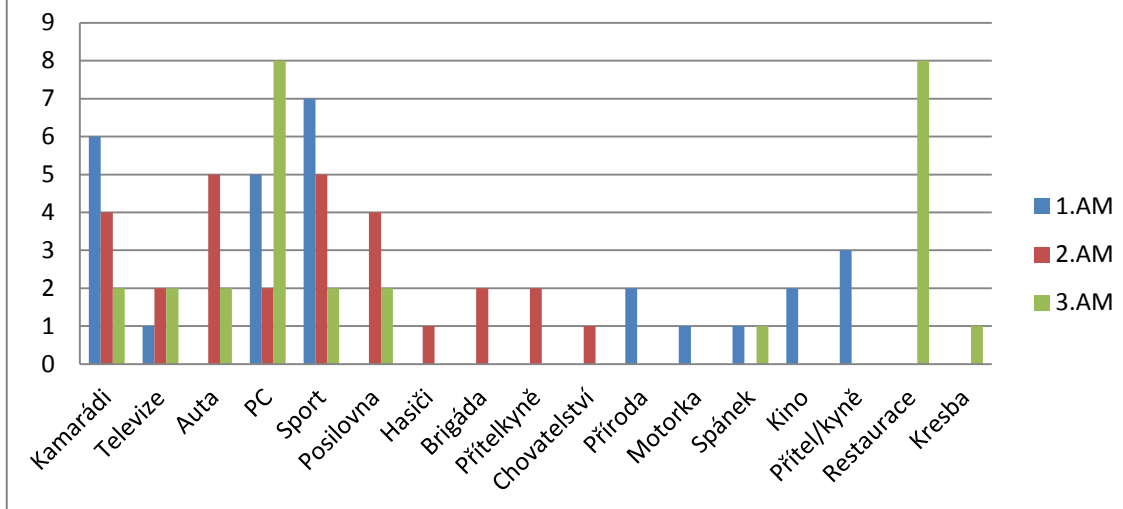
U oboru automechanik, uvádí respondenti ve všedních dnech většinou na prvním místě sport, na druhém kamarády a na třetím místě počítače. O víkendech se trávení volného času ještě rozšiřuje o auta a restauraci. Zde se tedy předpokládá, že respondenti se o víkendech věnují alespoň zájmu o auta, která jsou jejich učebním oborem.

Velmi mne překvapilo, že v týdnu se u tohoto oboru objevuje příprava na školu pouze ojediněle a ještě více, že o víkendu neuvádí přípravu na školu ani jeden žák. Z tohoto je patrné, že automechanici se věnují pouze svým zájmům, ale na školu se nepřipravuje ani jeden z nich. Domnívám se, že je to tím, že ve třídě jsou pouze chlapci a vzhledem k věku nemají ještě takový smysl pro povinnosti. Ani v jednom případě se u automechaniků neobjevuje četba knih.

Aktivity žáků studijního oboru automechanik (PO - PÁ)

Aktivity žáků studijního oboru automechanik (SO - NE)

Obor vzdělání: 65-51-H/01 Kuchař číšník (KČ)

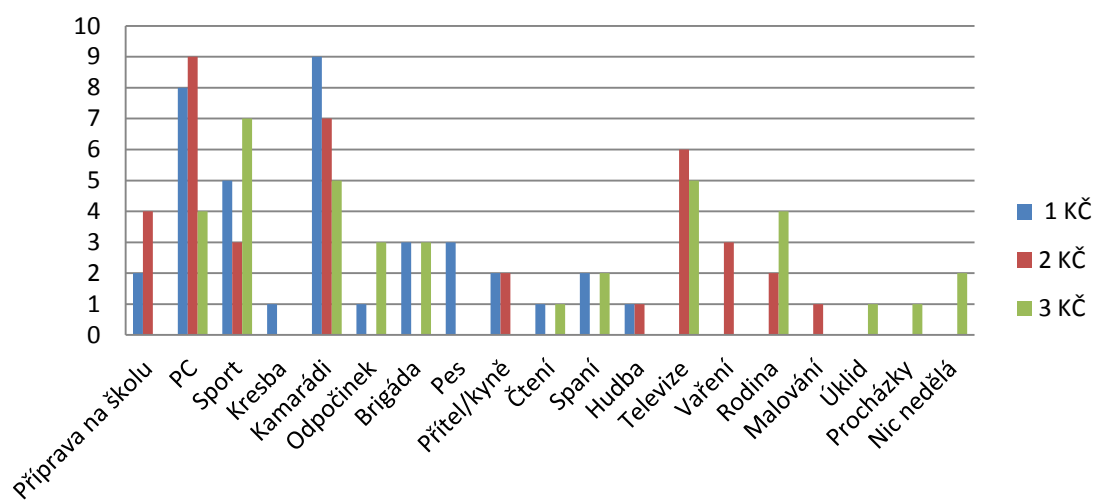
Hlavním cílem je poskytnutí teoretických poznatku a praktických dovedností pro výrobu a servis pokrmu a nápojů. Žáci jsou vedeni k osvojení technologických postupu přípravy pokrmu. V oblasti odbytu a obsluhy si žáci osvojují techniku jednoduché obsluhy hostu a organizaci práce a řízení součinnosti úseku odbytu a výroby. Žáci se naučí pracovat s vybavením výrobních a odbytových středisek. Nedílnou součástí okruhu je uplatňování zásad bezpečnosti a hygieny práce v gastronomickém provozu, dodržování hygienických předpisů pro práci s potravinami a prevenci alimentárních nákaz. Těžiště je v řešení praktických provozních situací.

(ŠVP, SOŠ, Bruntál)

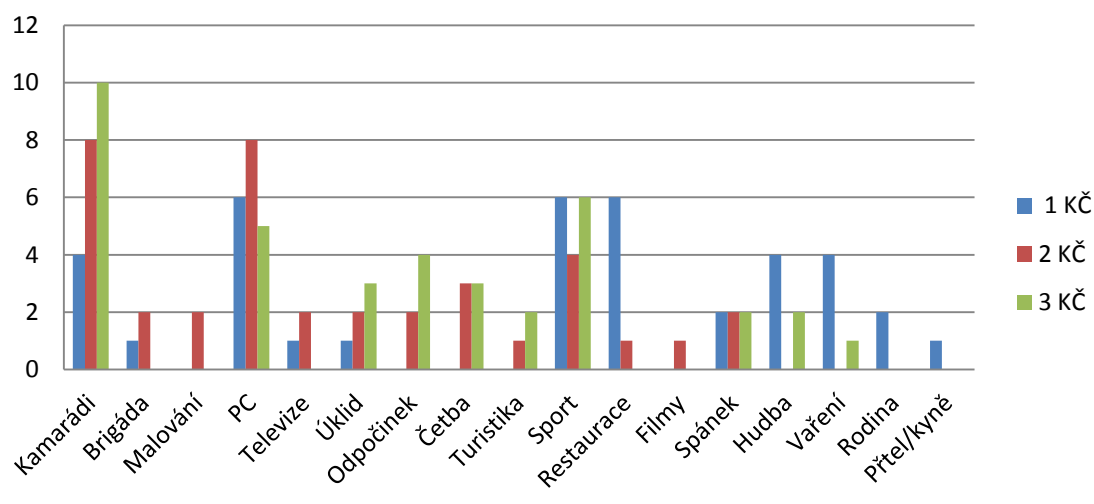
U oboru kuchař – číšník se v týdnu objevuje ve všedních dnech na prvním místě čas strávený s kamarády, na druhém místě počítače a na třetím místě sport. O víkendech potom převládají shodně celkově tři činnosti, a to sport, počítače a restaurace, kde na toto první místo si žáci shodně rozdělili preference (celkem 18 žáků), dále uvádějí na druhém místě kamarády a počítače (8 žáků) a na třetím místě skončili kamarádi, kterým se věnuje celkem 10 žáků z dotázaných.

U tohoto oboru se opět objevuje příprava na školu pouze ve všedních dnech, ale o víkendu ani v jednom případě. Naopak žáci z oboru kuchař - číšník uvádí alespoň četbu, která se u automechaniků neobjevuje vůbec.

Aktivity žáků studijního oboru kuchař - číšník (PO - PÁ)

Aktivity žáků studijního oboru kuchař - číšník (SO - NE)

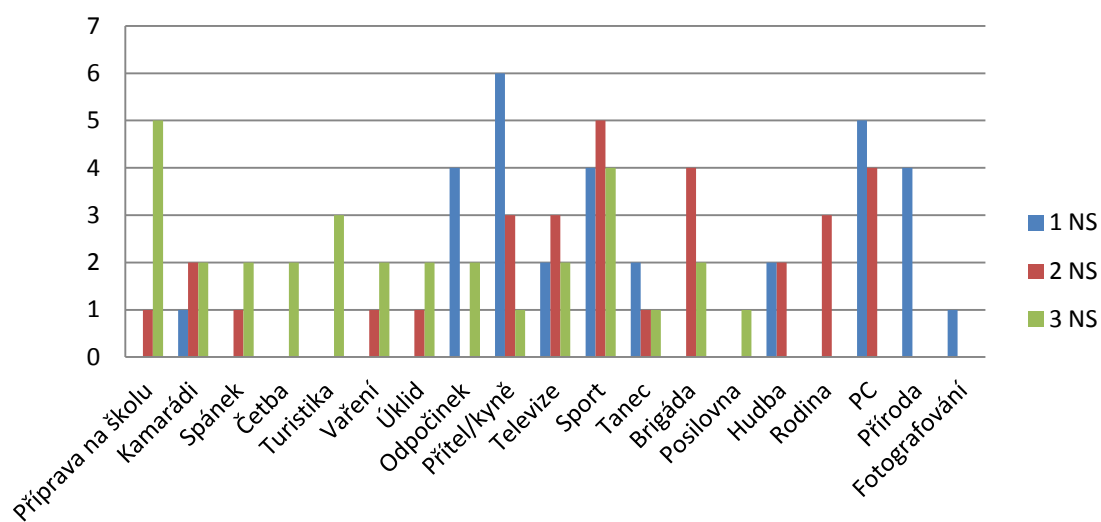
Obor vzdělání: 64-41-L/51 Podnikání (NS)

Nástavbové denní dvouleté studium Podnikání je ukončeno maturitní zkouškou. Nástavbové studium je určeno pro absolventy tříletých oboru vzdělání s výučním listem a představuje jednu z forem vzdělávání dospělých. Jeho cílem je rozvinout kompetence žáku, které získali ve tříletých vzdělávacích programech, na úroveň středního vzdělání s maturitní zkouškou a zvýšit jejich odbornou kvalifikaci. Návaznost mezi obory nástavbového studia a tříletými obory vzdělání s výučním listem je stanovena v Nařízení vlády č. 689/2004 Sb., o soustavě oboru vzdělání v základním, středním a vyšším odborném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání směřuje k tomu, aby absolventi byli schopni úspěšně budovat svoji profesní kariéru a byli připraveni zvládat podnikatelské činnosti, to znamená, že absolventi by měli mít odpovědný postoj k vlastní profesní kariéře, být připraveni přizpůsobovat se měnícím pracovním podmínkám a celoživotně se vzdělávat.

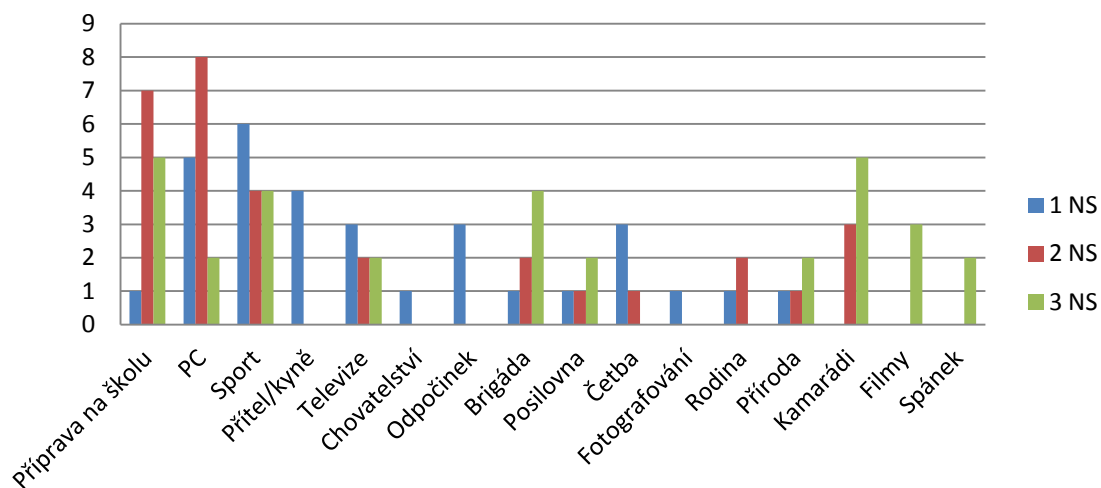
(ŠVP, SOŠ, Bruntál)

U oboru nástavbového studia, který je zakončen maturitní zkouškou, uvádějí žáci ve všedních dnech na prvním místě sport, na druhém počítače a na třetím místě kamarády. O víkendech potom preferují čas svým partnerům – přítelkyni či přítelovi, dále počítači a na třetím místě se již objevuje příprava na školu. Zde je tedy patrný rozdíl mezi učitelskými obory a studijním oborem. Žáci z maturitního oboru se na školu připravují přes týden i o víkendech. Dle mého názoru si tito žáci již uvědomují nutnost přípravy do školy. Ti to žáci mají větší smysl pro povinnost a zodpovědnost.

Aktivity žáků studijního oboru podnikání (SO - NE)

Aktivity žáků studijního oboru podnikání (PO - PÁ)

Při vyhodnocování dotazníků u všech oborů mne celkem překvapilo, jak žáci svůj volný čas tráví. Doba se mění a časy, kdy děti a mládež trávili volný čas hraním společných her venku, výlety do přírody, stanováním, čtením knih, poznáváním přírody, hraním kuliček je dávno pryč. Byl jsem ale docela mile překvapen, kolik žáků sportuje, a udivilo mne, že téměř všichni žáci mají své vlastní počítače, u kterých samozřejmě tráví spousty svého volného času. Vzhledem k tomu, z jakých poměrů většina našich žáků pochází, se divím, žáci hojně navštěvují restaurace a bary ačkoliv na školní povinnosti se jim financí často nedostává.

2.2.3. Spokojenost, změna, ovlivnění

Do dotazníku jsem zařadil i spokojenost žáků s jejich trávením volného času, dále to, zda by chtěli změnu ve volném čase a jak ovlivnilo trávení volného času a jejich zájmy výběr a volbu jejich povolání.

Naprostá většina žáků je s trávením volného času spokojena. V oboru 1. AM je dokonce spokojeno 100% dotazovaných. Ve skupině 1. KČ a 1. NS by změnu chtěli vždy 4 žáci, což je nejvyšší počet ze všech skupin dotazovaných. Ostatní skupiny jsou vyrovnané.

Překvapilo mne ale, že i když jsou spokojeni, velké procento žáků by si přálo změnu v trávení volného času. Z celkového počtu 97 dotazovaných žáků si přeje změnu 39 žáků, což je 37,83%. Nejvíce změn by chtěli žáci ze třídy 2.KČB, tam uvedlo změnu celkem 10 žáků.

V dotazníku jsem uvedl i otázku, jak Vaše zájmy ovlivnily výběr Vašeho povolání. Mimo žáků z 1.KČB, kde se objevila kladná odpověď ve většině případů, u ostatních oborů a tříd bylo procento kladných odpovědí nepatrné a zájmy žáků neměly skoro žádný vliv na výběr budoucího povolání.

Tato skutečnost mne docela překvapila, neboť za nás se zájmy, které jsme měli po celé dětství, stávaly nejen koníčkem, ale i prací na celý život. Snad právě mladí lidé by si měli svou práci vybrat podle zájmů. Měla by je bavit, aby se v práci zdokonalili a vnitřně motivovali pro danou činnost. Překvapilo mě, že se mladí lidé upínají k výběru oborů, které jim nejsou úplně blízké.

2.2.4. Srovnání návštěvnosti zařízení žáků vybraných oborů.

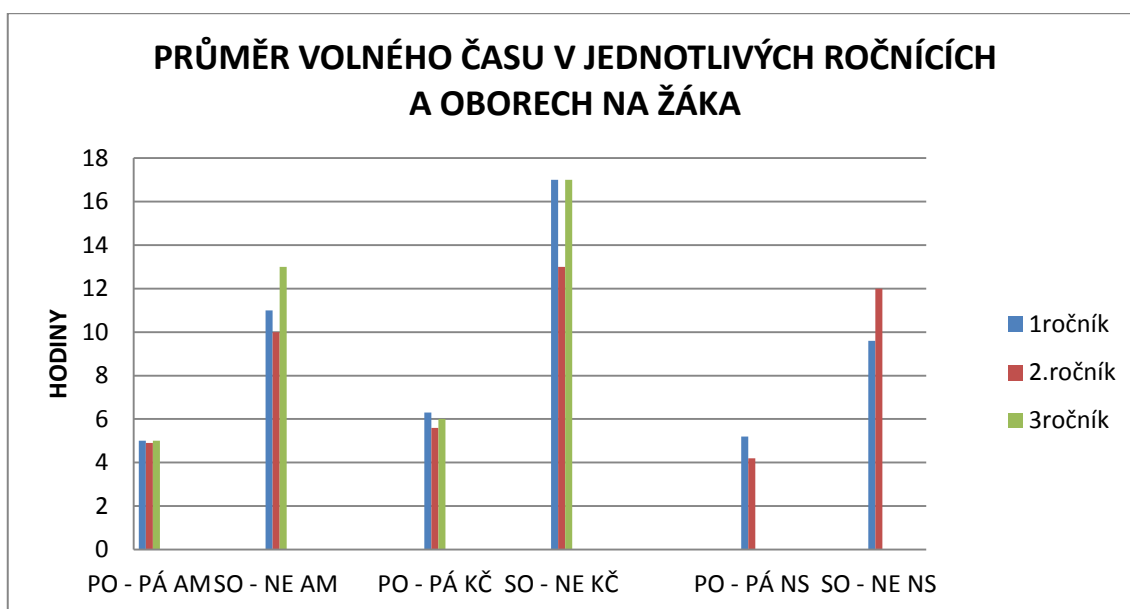
Žáci preferují návštěvu Wellness a kina. Domnívám se, že je to z důvodu, že obě uvedená zařízení jsou v našem městě (většina žáků je z Bruntálu) a zejména Wellness je atraktivní pro všechny věkové kategorie. Zatímco u oborů AM a KČ je na 3. místě v návštěvnosti Společenský dům, u žáků NS je na 3. místě divadlo a ihned navazuje návštěva knihovny. Návštěva divadla a knihovny je naopak téměř zanedbatelná u oborů KČ a AM (zde se knihovna nevyskytuje vůbec). Z uvedeného je tedy patrná rozdílnost proto, že obor NS je maturitní a žáci jsou vázaní studijními povinnostmi a trůfám si říci i větší zodpovědností. Nástavbový maturitní obor s sebou nese i vyšší věk i prestiž a s tím je také spojeno odlišné trávení volného času a uvědomění si důležitosti kulturního vzdělání. Naopak velmi známé a mládeží navštěvované nízkoprahové zařízení Open House je nejméně navštěvované žáky z maturitního oboru a nejvíce žáky z oboru automechanik. Z toho je vidět, co žáci preferují. Ve všech třech oborech je na stejné úrovni návštěvnost posilovny, což je pro tento věk s převahou chlapců, typické.

ZAŘÍZENÍ	NS 1	NS 2	KČ 1	KČ 2	KČ 3	AM 1	AM 2	AM 3	Celkem
Kino	13	9	12	17	3	3	4	5	66
Wellness	10	6	6	7	3	2	7	6	47
SVČ	2		1		2	2	2	1	10
Bowling	3	2	1			1	5		12
Spol. dům	5	2	4	6	2	3	3		25
Sport. hala		2			1	2			5
Posilovna	4	2	4	3	1	2		3	19
PC. herna						1			1
Park			2			1	2		5
Open House		1		3			2		6
Střelecký klub		1					2		3
Posilovna							4		4
Skatepark								2	2
Sportov. klub	3	2		4				1	10
Hasiči								1	1
Žádná						1		2	3
Zimní stadion	2							1	3
Divadlo	6	5		3	1			2	17
Hřiště			3						3
Knihovna	6	4	2		2				14
Motokáry	1		2						3
Galerie					1				1
Tenisový klub	1								1

2.2.5. Srovnání volného času žáků ve vybraných oborech

Podíváme-li se na graf, který nám ukazuje počet hodin trávení volného času, zjistíme opět odlišnosti. V týdnu mají v průměru na žáka nejvíce volného času žáci z oboru kuchař – číšník a nejméně z oboru maturitního. Stejně je tomu i o víkendu. Z těchto údajů je opět patrné, že žáci z oboru NS se více připravují na školu, protože mají více studijních povinností a méně volného času. Je to opět tím, že jsou starší, než žáci z oborů AM a KČ. Většina žáků nástavbového studia si je vědoma i rozšiřujícího učiva.

O víkendech se ale volný čas žáků oboru AM a NS téměř neliší. Tuto skutečnost přisuzují tomu, že chlapci – automechanici se sice nepřipravují na školu, jak by se mohlo na první pohled zdát tak, jako žáci ze studijního oboru, ale věnují se svým koníčkům – opravě aut nebo chodí na brigády. Z oboru KČ uvádí brigádu jen velmi nepatrné množství žáků, ale o víkendu se více věnuje vaření doma.

2.2.6. Znalost zařízení u jednotlivých oborů

V dotazníku jsem uvedl jako jednu z otázek znalost zařízení pro volný čas u žáků vybraných oborů naší školy. Má to také vypovídající hodnotu o tom, co žáci znají a jak znalost těchto zařízení jejich čas ovlivní.

U oboru AM žáci uvádějí znalost kina, a to v 19 případech, Wellness v 16 případech a bowling v 11 případech. Tato zařízení také nejvíce navštěvují. V osmi případech se objevuje i divadlo, přestože jeho návštěvu ve volném čase uvádějí jen dva žáci.

V ostatních případech žáci uvádějí posilovnu, motokáry, sportovní halu, zimní stadion, hřiště, zkušebnu, park, Středisko volného času, Open house a klubovnu. Výčet znalosti těchto zařízení je vzhledem k tomu, že obor AM navštěvují pouze chlapci, logický a dal se předpokládat.

U oboru KČ žáci uvádějí kino ve 24 případech, Wellnes v 21 případech, divadlo 16, Středisko volného času celkem 13x, stejně jako posilovna 13x a Open house 10x. U tohoto oboru se dále objevuje zimní stadion, sauna, park, skatepark, Společenský dům, motokáry, knihovna, hřiště, PC herna, sportovní klub Olympia, bowling a tenisový klub.

U oboru nadstavbového studia žáci uvádějí v nejvíce případech kino, a to celkem 21x, Wellnes 17x, divadlo 14x, Středisko volného času 13x, stejně tak 13x posilovnu a Open house 9x. Dále se zde objevuje zimní stadion, sauna, park, skatepark, knihovna, motokáry, hřiště, sportovní hala, sportovní klub, bowling a Společenský dům.

U tohoto maturitního oboru je také přímo úměrná znalost zařízení jejich návštěvnost. Co žáci uvádějí ve znalosti zařízení na 1. místě, to také nejvíce navštěvují.

Ve všech oborech uvádějí žáci v podstatě stejnou znalost zařízení, nacházejících se na území našeho města, a to je Wellnes, kino, divadlo a Open house.

2.2.7. Postrádání zařízení u jednotlivých oborů

V dotazníku jsem uvedl, jako jednu z otázek jaké zařízení pro volný čas žáci postrádají. Žáci uvádějí vesměs zařízení, která jsou specificky zaměřená, jejich provoz je nákladný a většinou se taková zařízení nacházejí ve větších městech. Zhruba dvě třetiny žáků nepostrádá žádná zařízení, z čehož soudím, že jim zařízení stačí a s největší pravděpodobností jsou dostačující a vyhovující.

Zatímco u žáků z oboru AM chybí docela logicky závodní dráha, krytá hala, motokrosový areál či nahrávací studio, v oboru KČ se objevuje postrádání hudebního klubu, galerie, knihovny, obchodního domu nebo nákupního centra. U oboru NS už žáci ojediněle uvádějí širokou škálu chybějících specifických zařízení, např. golf, laser gam, plážový volejbal, kikbox, horolezecká stěna apod.

Žáci uvádějí také paintball, kryté kluziště, čajovnu, velké kino, velkou posilovnu, cyklostezku, galerii a taneční kluby.

Jak už jsem uvedl, některá zařízení ve městě, jako je naše, by byla příliš nákladná a jejich provoz by si na sebe v žádném případě nevydělal. Většinu zařízení, která žáci znají, také navštěvují a je možné, že by uvedená chybějící zařízení i navštěvovali. Jsou však velmi specifická a pro mladou generaci jistě atraktivní.

2.2.8. Srovnání volného času žáků ve vztahu k času strávenému u PC

Když srovnáme volný čas, který žáci mají ve všedních dnech i o víkendu u jednotlivých oborů, zjistíme, že v poměru k volnému času obecně se jen dvakrát vyskytuje polovina doby z celkového volného času u počítače, a to v týdnu u oboru AM, kdy volný čas celkový a čas u PC je rozdělen přesně na polovinu. Stejně je to i u oboru KČ, ale pouze v týdnu. U ostatních oborů, což je z grafu v příloze patrné, tolik času u PC netráví, jak by se mohlo na první pohled jevit. Nejméně volného času u PC tráví v průměru žáci oboru KČ o víkendu, kdy z celkového počtu patnácti hodin volného času tráví jen necelé čtyři hodiny u PC. Žáci 1. ročníku oboru KČ potom tráví většinu volného času u PC v týdnu, a to nejvíce ze všech dotazovaných ročníků.

I když poměrně dost často žáci uváděli, že tráví svůj volný čas u PC, pokud se podíváme na uvedený graf, zjistíme, že ačkoliv u něj tráví poměrně dost času, je potěšující, že to není většina.

2.3. Vyhodnocení hypotézy

Při stanovení hypotézy jsem vycházel z předpokladu, že trávení volného času respondentů bude souviset z velké části s výběrem jejich učebního, nebo studijního oboru. Hypotéza ukázala následující výsledky:

U oboru automechanik jsem předpokládal:

- 1) Opravy aut a motorek
- 2) Hry na počítači
- 3) Sport
- 4) Návštěva restaurací a diskoték

Můj předpoklad se nevyplnil ve všedních dnech, protože žáci uvedli na prvním místě sport, na druhém kamarády a na třetím místě počítače. Domnívám se, že je to tím, že žáci v týdnu nemají tolik volného času jako o víkendu. O víkendu se můj předpoklad potvrdil, i když ne v pořadí, o kterém jsem se domníval.

Ve volných dnech žáci uvádějí všechny čtyři možnosti trávení volného času, i když pořadí, kterému dávají přednost, je jiné, než jaké jsem se domníval.

U oboru kuchař – číšník jsem předpokládal:

- 1) Brigády, vaření
- 2) Návštěva restaurací a diskoték
- 3) Hry na počítači
- 4) Sport

Ve všedních dnech se opět můj předpoklad nepotvrdil. Žáci tohoto oboru tráví nejvíce času s kamarády, potom následují počítače a na třetím místě je sport.

O víkendu se moje hypotéza opět potvrdila, a to v případě sportu, počítačů a návštěvy restaurací. Naopak velmi mnoho času tráví žáci tohoto oboru s kamarády. Tato možnost se sice dala předpokládat, ale nedomníval jsem se, že ji uvede tak vysoké procento žáků, a že bude mít tolik preferencí

U nadstavbového studia jsem předpokládal:

- 1) Kultura (kino, četba, divadlo)
- 2) Sport
- 3) Počítače
- 4) Příprava na školu

Můj předpoklad se potvrdil v tom, že žáci sportují a hrají na PC. Objevuje se i příprava na školu. Kultura se objevuje ve výčtu jen ojediněle a žáci upřednostňují opět čas strávený s kamarády.

O víkendech se žáci nadstavbového studia věnují také přípravě na školu. Což jsem předpokládal, dále sportu a svému přítelovi či přítelkyni, které upřednostňují a svůj volný čas nejvíce tráví s nimi. Příprava na školu není upřednostněna, ale u tohoto oboru se už celkem logicky objevuje. Jednak se jedná o maturitní studium a jednak jsou už žáci poněkud starší a zodpovědnější.

I když jsem při stanovení hypotézy ne vždy správně určil pořadí nebo preference, ve většině případů jsem se příliš nemýlil. Dnešní mladá generace dává přednost sezení u PC, sportu, návštěvám restaurací a kamarádům. Příprava na školu není vůbec prvořadá, jako tomu bylo v době, kdy jsem studoval já.

Výchova, technický vývoj, nástrahy dnešní doby si vyžadují přizpůsobení se většinové společnosti a trávení volného času se stává spíše konzumní záležitostí.

Závěr

Výzkum jsem dělal s nadšením a vědomím, že se něco dovím o mladých lidech, které učím a dostanu se k nim přes jejich záliby blíž. Výsledky mne v mnohých směrech překvapily Dnešní učňovská mládež, ačkoliv má hodně volného času, tráví jej většinou po hospodách, málo se učí, brigády nebo koníčky související s přípravou na povolání skoro nepreferuje. Možná že co se týče brigády, podíl na tom bude mít i velká nezaměstnanost v našem regionu. Proto nebude jednoduché pro žáky naší školy vhodnou brigádu sehnat a vyzkoušet si své poznatky v praxi ještě před nástupem do zaměstnání.

Tento fenomén se asi v krátkém časovém intervalu nezmění. Pokud žáci studují, nemohou vyzkoušet načerpání jiných pracovní zkušeností mimo region. Bylo by to pro ně jak časově náročné v týdnu někde po škole dojíždět, tak určitě finančně nerentabilní. Proto by se mohla tato varianta vhodným pokračováním výzkumu ověřit. Možná, že mnozí z nich se této činnosti věnují jen o prázdninách.

Na druhou stranu adolescenti sportují, dost navštěvují posilovny a sportovní zařízení. S využitím svého volného času jsou převážně spokojeni a většina by na tomto stavu nic neměnila.

Myslím, že jádro jejich postoje pramení z rodiny, ve které vyrůstají. Neumí příliš nakládat se svým volným časem. Rodiče jsou buď příliš zaměstnaní, než aby se dětem v jejich volném čase věnovali nebo nezaměstnaní, a tím pádem bez motivace a potřebných finančních prostředků. Snahou učitelů a vychovatelů je pokusit se to změnit a děti a adolescenty přitáhnout k vhodným zájmovým aktivitám, kde mohou rozvíjet své schopnosti, adaptaci a socializaci. V tomto ohledu by mohly pomoci organizace, které se věnují volnému času, např. neziskové organizace, sdružení, střediska volného času, domovy mládeže a větší osvětou a kvalitní nabídkou žákům své služby ještě více nabízet a prezentovat.

Použitá literatura

1. FOSTEROVÁ, E. R., HARTIGEROVÁ, K., SMITHOVÁ, K. A., *85 her pro zlepšení kondice dětí. 1.vyd.* Praha: Portál, s.r.o. 1997. 107 s. ISBN 80-7178-177-0
2. GRECMANOVÁ, H. HOLUŠOVÁ, D., URBANOVSKÁ, E. *Obecná pedagogika. I.* Dotisk Olomouc: Hanex, 2002. 231s. ISBN 80-85783-20-7
3. GRECMANOVÁ, H. HOLUŠOVÁ, D., URBANOVSKÁ, E. BÚŽEK, A. *Obecná pedagogika II.* Dotisk Olomouc: Hanex, 2003. 192s. ISBN 80-85783-24-X.
4. HÁJEK, B., a kolektiv *Pedagogické ovlivňování volného času.* 1. vydání Praha: Portál, s.r.o. 2008. 240s. ISBN 978-80-7367-473-1
5. KIRCHNER, J. *Psychologie prožitku a dobrodružství pro pedagogiku a psychoterapii.* Brno: Computers Pres, a. s. 2009. 135 s. ISBN 978-80-251-2562-5
6. PÁVKOVÁ, J., a kolektiv. *Pedagogika volného času.* 1. vydání Praha: Portál, s.r.o. 1999. 232 s. ISBN 80-7178-295
7. SOMMER, J. *Malé dějiny sportu aneb o sportech našich předků* 1. vydání Praha: Fontána, 2003. 273 s. ISBN 80-7336-116-7
8. VENCÁLEK, J. a kolektiv. *Okres Bruntál.* Vyd. Okresní úřad Bruntál za finanční účasti Školského úřadu Bruntál. Design M – ARK Olomouc 1998. 101 s. ISBN 80-238-2542-9
9. JAŇUREK, P. *Bruntálské kino čeká digitalizace* [online] Poslední aktualizace ze dne 15. 7. 2011 [datum zdroje 1. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.novnky.cz>
10. FRANKOVÁ, J. (Zdroj SVČ Bruntál), Středisko volného času Bruntál/ kronika SVČ [datum zdroje 21. 9. 2013]
11. OTČENÁŠEK, B. (provozovatel T. S. Bruntál), Technické služby Bruntál-statistika T. S. [datum zdroje 11.1 2014]
12. *Karate Bruntál historie* [online]. Poslední aktualizace nezjištěna. [datum zdroje 16. 2.2014]. Dostupné z: <http://www.karatebruntal.cz>

13. *Městská knihovna Bruntál - Statistika 2013* [online]. Poslední aktualizace ze dne 22. 3. 2014 [datum zdroje 16. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.mekbruntal.cz>
14. *Průvodce městem Bruntál-4.část Dějiny města* [online]. Poslední aktualizace ze dne 5. 1. 2012 [datum zdroje 15. 2. 2014]. Dostupné z: <http://www.mubruntal.cz>
15. *Více o wellness centru* [online] Poslední aktualizace nezjištěna[datum zdroje 30. 11. 2013]. Dostupné z: <http://www.wellnessbruntal.cz>
16. JANEČEK, K., Deník.cz [online]. *Psali o nás Úspěch je směsicí tvrdé práce a velkých snů* Poslední aktualizace ze dne 10. 04. 2012 aktualizace ze dne [datum zdroje 8. 8. 2013]. Dostupné z <http://www.olypiabruntal.cz>
17. DANEČKOVÁ, R., *Open house Bruntál/poskytované služby*[online] Poslední aktualizace ze dne 7. 10.2013 [datum zdroje 10. 11. 2013]. Dostupné z <http://www.openhousebruntal.cz>

Přílohy

Anketa:

Obor

Ročník

Kolik volného času máš? – v pracovním dni hod. za PO - PÁ.....hod.

Kolik volného času máš o víkendu? hod.

Jak volný čas využíváš?

V týdnu: (seřad' dle oblíbenosti)

1.

2.

3.

O víkendu:(seřad' dle oblíbenosti)

1.

2.

3.

Jaká znáš zařízení pro využití volného času ve svém okolí?

.....

.....

.....

Jaká zařízení ve svém okolí postrádáš?

.....

.....

.....

Jaká zařízení navštěvuješ? (SVC, Open House, kino, divadlo, sportovní klub, atd.)

.....

.....

.....

Přeškrtni neplatné

Sportuješ? ANO / NE

Vlastníš PC? ANO / NE Kolik hodin u něho trávíš? PO - PÁ hod.

SO – NE hod.

Jsi spokojen (a) s využitím svého volného času? ANO / NE

Chtěl (a) by si něco změnit v trávení svého volného času? ANO / NE

Ovlivnila tvá mimoškolní aktivita výběr školy, nebo volbu tvého budoucího povolání?

ANO / NE

Průměr vol. času na ročník v porov. s průměrem času na PC

